

The scientific method

№6 (6)/2017

VOL.1

“The scientific method”

(Warszawa, Poland)

ISSN 2708-5341

The journal is registered and published in Poland

It is published 12 times a year.

**Articles are accepted in Polish, English, Russian, Ukrainian, German,
French languages for publication.**

The journal is a batch of articles embracing all fields of modern sciences, enabling our readers seeing a wholesome picture of the development of science. The multi-science format attracts readers from throughout the world, which increases the citation index of each author of our journal.

Editorial board:

Chief editor: Mariusz Nowak - Adam Mickiewicz University, Warsaw

Managing editor:

- Dariusz Kowalski - University of Maria Curie-Skłodowska University, Lublin
- Tadeusz Wisniewski - University of Lodz, Lodz
- Mateusz Wójcik - Nicolaus Copernicus University, Torun
- Jerzy Kowalczyk - University of Silesia, Katowice
- Zbigniew Kaminski - University of Gdansk, Gdansk
- Józef Lewandowski - Opole University, Opole
- Adam Zielinski - University of Warmia and Mazury, Olsztyn
- Lukasz Szymanski - Rzeszow University, Rzeszow
- Grzegorz Wozniak - University of Zielona Góra, Green Gora
- Marek Dabrowski - University of Casimir the Great, Bydgoszcz
- Michal Kozlowski - Jan Kochanowski University, Kielce

Ciołka 13, Warszawa, Poland

E-mai: public@smt-journal.com

Web: www.smt-journal.com

CONTENT

AGRICULTURAL SCIENCES

<i>Kornienko E.V., Zabolotnykh M.V.</i> BOTANICAL ORIGIN OF HONEY SOLD IN THE OMSK REGION..... 4	<i>Kurmangaliyeva D., Bekturganova A.</i> FORECASTS AND EFFICIENCY OF THE KAZAKHSTAN MARKET IN CONDITIONS OF THE WTO..... 9
--	--

HUMANITARIAN SCIENCES

<i>Vasilyev V.E.</i> YAKUTIA - SAKHA OR «DIAMOND COLONY» RUSSIA: A BRIEF HISTORY OF THE REGION 13	<i>Rudyak I. I.</i> EDEN AS «THE BLACK SQUARE» BY MALEVICH, «ABOUT MEDICINE JUDGMENT» BY VORONTSOV AND «DIVINE PERFECTNESS» BY RODZINSKY 14
	<i>Shlepin V.V.</i> TYPES OF DIVINE GRACE 17

MEDICAL SCIENCES

<i>Bilash S.M., Bilash V.P.</i> DYNAMICS OF EXPRESSION OF PROLIFERATION MARKER ON THE STRUCTURAL ELEMENTS OF SUBMANDIBULAR SALIVARY GLANDS IN THE COMPARATIVE ASPECT IN NORM..... 19	<i>Denysenko M.M.</i> PECULIARITIES OF CLINICAL DESIGN OF NEURUSTRY WITH COMORBID ADDICTIVE DISORDERS..... 24
<i>Bilash S.M., Boruta N.V.</i> THE MORPHOLOGY OF THE RED BONE MARROW AT THE TRANSPLANTATION OF THE CRYOPRESERVED PLACENTA DURING AN ACUTE ASEPTIC PERITONITIS IN THE EARLY STAGES OF THE EXPERIMENT 21	<i>Peresichna S.M., Peresichniy M.I.</i> CURRENT STATE CATERING OF STUDENTS 29

NATURAL SCIENCES

<i>Yurchuk I.</i> DIGITAL IMAGE CONTRAST ENHANCEMENT BASED ON FUZZY LOGIC AND LOCAL CLASSIFICATION 34	<i>Musin A.T., Dauletbakova R.B.</i> ELEMENTS OF A FLAT PSEUDO-EUCLIDEAN GEOMETRY..... 40
<i>Brauer G.B.</i> ABOUT SOME FEATURES OF MODERN PRACTICE OF MODELING OF COMBUSTION PROCESSES..... 37	<i>Stepanova A.V., Anshakova V.V.</i> THE QUALITY CONTROL OF LICHENS FROM THE GENUS CLADONIA 42

SOCIAL SCIENCES

<i>Vlasiuk V.E.</i> MAKE UP ASPECTS OF A NEW WAY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TAKING INTO ACCOUNT THE FINANCIAL IMPACT OF 46	<i>Soboleva N.V., Eroshenko N.N.</i> PSYCHOLOGICAL MAINTENANCE OF THE BODY SHAPING PROGRAMS 76
<i>Vyhaniaiilo S.M.</i> MODEL OF OPTIMIZATION OF PERSPECTIVE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISE MANUFACTURING IN POULTRY INDUSTRY 51	<i>Amirsaidov U. B., Usmanova N.B.</i> MODELING OF CLOUD COMPUTING SYSTEM: APPROACH FOR DYNAMIC ALLOCATION OF VIRTUAL MACHINES 79
<i>Gayduchok T., Mostepaniuk V.</i> MECHANISM OF OPERATIONAL EXPENSES MANAGEMENT OF LUMBER SUPPLY COMPANIES OF UKRAINE: ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT 55	<i>Fedorova M.A.</i> RESTORING THE FUNCTION OF COHERENT SPEECH IN PATIENTS WITH MOTOR APHASIA FORMS 84
<i>Kuznyetsova A., Drozd I.</i> THE ESSENCE AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF TRANSFORMATION OF THE UKRAINIAN BANKING SECTOR 63	<i>Ceremoshkina L. V.</i> ABILITIES AS TOOLS - BASED COGNITIVE MANIFESTATIONS 87
<i>Krasnov M. M., Fabián René Mejía González</i> SOCIAL BANDITISM 68	<i>Chernetska O.V.</i> INSTRUMENTS FOR THE PROCESS OF FINANCIAL RESULTS MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE 91
<i>Kuchkarov Z.A., Nikanorov S.P., Nikitina N.K.</i> DEVELOPMENT OF THE SYSTEM OF CONCEPTS DESCRIBING DEVELOPMENT OF TECHNICAL SYSTEMS 71	<i>Shutko T.I.</i> PREDICTION OF THE PRODUCTION COSTS OF AN OPEN GROUND VEGETABLES 95
<i>Sviridenko E. M.</i> FORMATION OF THE HARMONIOUSLY DEVELOPED PERSONALITY OF THE CHILD DURING THE PROCESS OF IMPLEMENTATION OF THE PROGRAM OF CHILDREN'S EXPERIMENTING IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS 74	<i>Yushkova O.O.</i> SPECIAL CONDITIONS FOR THE CALCULATION OF TAXATION ON THE MINING OF MINERAL RESPONSIBLE OIL PRODUCERS IN VARIOUS CONDITIONS OF OIL PRODUCTION 99

TECHNICAL SCIENCES

<i>Karlov D.N.</i> DEVELOPMENT OF A MODULE OF INDICATORS FOR THE SEARCH FOR OPTIMAL VALUES OF INDICATOR PARAMETERS (FOR MACD EXAMPLE) 106

Динаміка експресії маркера проліферативної активності на структурних елементах піднижньощелепних слинних залоз у порівняльно-видовому аспекті (%)

Структурні елементи \ Вид	Людина	Кріль	Щур	Собака	Морська свинка
Кінцеві відділи	Помірний 6,4%	Низький 2,3%	Помірний 8,6%	Високий 11,9%	Високий 18,1%
Вставні протоки	Високий 17,2%	Низький 2,8%	Помірний 5,7%	Низький 2,1%	Високий 14,2%
Посмуговані протоки	Низький 3,3%	Високий 40,1%	Високий 29,5%	Високий 13,6%	Високий 11,6%
Строма залози	Високий 11,4%	Високий 15,4%	Низький 3,2%	Помірний 8,2%	Високий 32,4%

Усі інші структурні елементи піднижньощелепної слинної залози людини у порівнянні з лабораторними тваринами (кролі, щури, собаки, морські свинки) мали помірний або низький рівень проліферативної активності, що свідчить про те що камбіальними елементами у різних особин виступають різні гістологічні структури.

Висновки.

1. При порівнянні проліферативної активності структурних елементів піднижньощелепних слинних залоз людини і деяких лабораторних тварин встановлено що їх морфологія залежить від видового походження особини.

2. Подібні ознаки, за проліферативною активністю, мають гістологічні структури вставних проток людини і морської свинки та стромальні компоненти людини, кроля і морської свинки.

3. Помірний або низький рівень проліферативної активності, у порівнянні з структурами залози людини, визначений у кролів, щурів, собак, морські свинки що унеможливило використання їх при проведенні експериментальних досліджень.

Список літератури

[1] Кузенко, С.В., Трейтяк І.В. Розповсюдженість захворюваності пухлинами слинних залоз на території Слобожанщини // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, м. Суми. Суми : СумДУ, 2016. – Т.2. – С. 226.

[2] Коленко Ю.Г., Каленська О.В. Імуногістохімічні маркери в діагностиці уражень слизової оболонки порожнини рота// Український науково-медичний журнал. №2 (95). 2016. С.70-75.

[3] Шпонька І.С., Яковенко В.Р. Експресія маркерів CD117 та KI-67 у гастроінтестинальних стромальних пухлинах різних морфологічних варіантів і локалізації // Морфологія. Т.8, №1. 2014. С. 104-108.

[4] Hamilton SR, Aaltonen LA, editors : World Health Organization classification of tumors: Pathology and genetics of tumors of the digestive system. Lyon: IARC Press; 2000. 314 p.

THE MORPHOLOGY OF THE RED BONE MARROW AT THE TRANSPLANTATION OF THE CRYOPRESERVED PLACENTA DURING AN ACUTE ASEPTIC PERITONITIS IN THE EARLY STAGES OF THE EXPERIMENT

Bilash S.M.

Boruta N.V.

*Higher State Educational Establishment of Ukraine
"Ukrainian Medical Stomatological Academy", Ukraine*

МОРФОЛОГІЯ ЧЕРВОНОГО КІСТКОВОГО МОЗКУ ПРИ ВВЕДЕННІ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ НА ТЛІ ГОСТРОГО АСЕПТИЧНОГО ЗАПАЛЕННЯ НА РАННІХ ТЕРМІНАХ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Білаш С. М.

Борута Н. В.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»
Україна, місто Полтава*

Abstract

The aim of the paper is to study morphological changes of the structural elements of the erythroblast islet and the hemocirculatory bed in the red bone marrow of rats at a single subcutaneous injection of the cryopreserved placenta during acute aseptic peritonitis

During the experiment in the study of serial half-thin sections it was found that changes in the cellular structure of the islethave phase character and vascular microenvironment in early observation reacted differently: there werespastic or dilatation phenomena.

Анотація

Метою роботи було вивчення морфологічних змін структурних елементів еритробластного острівця та гемомікроциркуляторного русла червоного кісткового мозку щурів при одноразовому підшкірному введенні кріоконсервованої плаценти на тлі гострого асептичного запалення очеревини.

При вивченні, в експерименті, серійних напівтонких зрізів було встановлено, що зміни в клітинному складі острівця носять фазний характер, а судинне мікрооточення, на ранніх термінах спостереження, регувало по різному: виявлялись спастичні або дилатаційні явища.

Keywords: red bone marrow, peritonitis, hemocirculatory bed, erythroblast islet.

Ключові слова: червоний кістковий мозок, запалення, гемомікроциркуляторне русло, еритробластний острівець.

1. Вступ. Робота є фрагментом науково-дослідної роботи ВДНЗ України "Українська медична стоматологічна академія" МОЗ "Експериментально-морфологічне вивчення дії трансплантатів кріоконсервованої плаценти та інших екзогенних чинників на морфофункціональний стан ряду внутрішніх органів", № держреєстрації 0113U006185.

Однією із проблем морфології є вивчення закономірностей структурних елементів та функціонування шляхів гемомікроциркуляції на рівні кровоносного русла, як ланки яка забезпечує весь комплекс метаболічних процесів організму [1]. В сучасній медицині досить докладно досліджені структурні елементи в різних органах і тканинах, і поряд з тим відсутні роботи в яких розглядаються дослідження структурних елементів та гемомікроциркуляції в червоному кістковому мозку, при одноразовому підшкірному введенні кріоконсервованої плаценти на тлі гострого асептичного запалення очеревини.

Як відомо з літературних джерел, плацента є джерелом різноманітних біологічно активних речовин, і має великий терапевтичний потенціал, так як секретує практично усі гормони і є природним депо вітамінів, ферментів, гемопоетинів та підвищує стійкість тканин до гіпоксії [3].

Застосування кріоконсервованої плаценти відкриває нові можливості для сучасної клінічної медицини, тому що фармакологічні засоби часто не можуть адекватно допомогти хворим, а особливо у випадках захворювань нез'ясованого генезу та при обмінних видах патології. Це спонукає до пошуку альтернативних шляхів впливу з метою активації природного потенціалу репаративних можливостей організму в цілому [7, 9]. Паралельно з цим, кріоконсервована плацента має протизапальні та імунomodуючі властивості [4, 5].

2. Метою роботи було вивчення морфологічних змін структурних елементів еритробластного острівця та гемомікроциркуляторного русла червоного кісткового мозку щурів при одноразовому підшкірному введенні кріоконсервованої плаценти на тлі гострого асептичного запалення очеревини.

3. Матеріал та методи дослідження. Робота виконана на 50 безпорідних білих щурах, розділених на 2 групи: I група – 5 інтактних тварин, II групу складала 45 тварин, яким на тлі змодельова-

ного гострого асептичного запалення було одноразово введено кріоконсервовану плаценту розміром 0,5x0,5x0,5 см в ділянку стегна.

Тварин виводили з експерименту через 1-у, 2-у, 3-ю, 5-у, 7-у, 10-у доби експерименту шляхом передозування тіопеналового наркозу. Дослідження червоного кісткового мозку здійснювалось відповідно до встановлених термінів.

Після взяття матеріалу фрагменти стегнової кістки, розміром 1 см фіксували в 10% нейтральному розчині формаліну з послідуною декальцінацією у розчині етилендіамінтетрауксусної кислоти з дотриманням рН 7,4, після чого отримані декальціновані фрагменти стегнової кістки заключали в Епон-812 за загальноприйнятою методикою [2, 6]. Напівтонкі зрізи одержували на ультрамікромомі Сумського ВО «Selmi» УМТП-7, в подальшому зрізи забарвлювали 1% розчином метиленового синього, поліхромним барвником [8] та заключали в полістирол під покривні скельця і після полімеризації вивчали в світловому мікроскопі. Морфометрія і мікрофотографування проводили за допомогою мікроскопу Biogex-3 BM-500T з цифровою мікрофотонасадкою DCM 900 з адаптованими для даних досліджень програмами.

При проведенні експерименту дотримувались міжнародних принципів Європейської конвенції «Про захист хребетних тварин, які використовуються для експериментів та інших наукових цілях» (Страсбург, 1986),

4. Результати дослідження та їх обговорення. При вивченні серійних напівтонких зрізів візуалізувались структурні елементи острівця: кровоносні судини, клітини еритробластного паростка на різних стадіях диференціювання, які розташовувались навколо макрофагів. Останні своїми чисельними відростками охоплювали еритробласти, що оточують його. Встановлено, що еритробласти які дозрівали, зміщувались на периферію острівця, наближаючись до синусоїдного капіляру. Серед судини гемомікроциркуляторного русла (ГМЦР) були виявлені: артеріоли, капіляри та венули, стінка їх мала типову тришарову будову.

Для кровотворних компонентів червоного кісткового мозку була виявлена характерна структурно-функціональна незавершеність, виражена диференціація кісткового мозку на остеобластичний (кісткоутворюючий) та червоний (кровотворний).

У середньому відносний об'єм кісткового мозку становив 23,36 %.

При детальному вивченні ГМЦР інтактних тварин, показники середнього діаметру артеріол склали 18,24±0,29 мкм, венул 50,48±0,58 мкм, синусоїдних капілярів 28,13±0,49 мкм. В їх просвітах визначались переважно еритроцити у вигляді двоввігнутих дисків.

Провівши морфологічний та морфометричний аналіз середнього діаметру елементів ГМЦР у експериментальних групах з'ясовано, що протягом усього експерименту середні показники змінювались неоднаково.

Діаметр просвіту артеріол на 2-у добу не вірогідно збільшувався на 6%, при $p \leq 0,05$ порівняно з інтактною групою тварин. На 5-у добу експерименту діаметр просвітів артеріол достовірно збільшувався на 55%, при $p \leq 0,05$ порівняно з інтактною групою, і набував свого максимального значення. З 3-ї доби експерименту зміни діаметру просвітів артеріол мали тенденцію до звуження. Морфологічно на 2-у добу в артеріолах виявлялись спастичні явища: ядра ендотеліоцитів вибухали в просвіт, внутрішня еластична мембрана візуалізувалась як базофільна смужка, яка утворювала численні високі складки, переважна більшість ядер гладеньких міоцитів в середній оболонці артеріол була округлої форми. Просвіти артеріол були щільно заповнені форменими елементами крові.

Капіляри розширювались з 1-ї доби експерименту і максимального значення середнього діаметру просвіту зазнавали на 3-ю добу на 15%, при $p \leq 0,05$ порівняно з інтактною групою тварин. З 5-ї

доби експерименту середній діаметр просвіту капілярів поступово збільшувався. Введення плаценти групі тварин, викликала дилатацію обмінної ланки ГМЦР з 1-ї по 7-у доби експерименту, що обумовлене, насамперед, розвитком тканинної гіпоксії. Морфологічно стінка капілярів була витонченою. Відновлення морфофункціонального стану обмінних гемомікросудин на ранніх етапах експерименту не спостерігалось (рис. 1).

Зміни середнього діаметру венул вірогідно при $p \leq 0,05$ порівняно з інтактною групою, збільшувалась з 1-ї доби експерименту, а максимального значення набувала на 7-му добу спостереження і розширювалась на 37%. Відновлення до показників інтактною групи тварин, діаметр просвіту венул на ранніх етапах експерименту не відбувалось. Стінка венул зберігала типову будову, але була витонченою, визначалось повнокров'я, а формені елементи крові щільно заповнювали просвіти.

Венозні синуси анастомозували між собою та були вистелені тонким ендотелієм, який віддиференційовував зрілі формені елементи гемопоетичного компоненту від незрілих. Цей ендотелій пропускав клітини крові в просвіт синусу через пори, що тимчасово утворювались, базальна мембрана на поверхні синусу була відсутня, зовнішній шар стінки синусів утворювали адвентиційні клітини. Синуси мали сфінктери за рахунок яких мали змогу тимчасово вимикатись із кровотоку, виконуючи роль депо незрілих гемопоетичних клітин, у яких дозрівали формені елементи. Ззовні до цих структур прилягали макрофаги, які своїми відростками проникали у просвіт синусів (рис. 2).

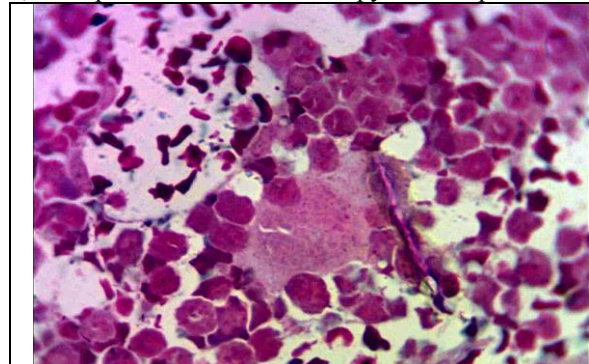

Рис. 1. Еритробластний острівцець на 2 добу експерименту. Забарвлення поліхромним барвником. Зб.: ок. 10, об. 100 (масляна імерсія).

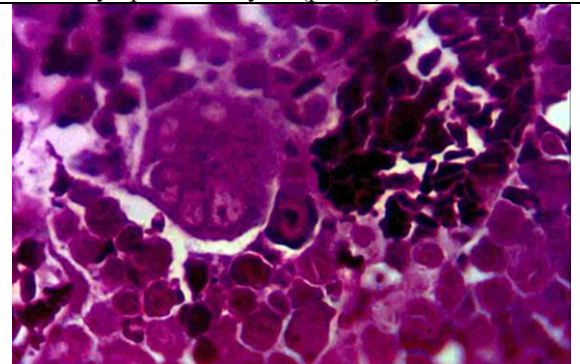

Рис. 2. Еритробластний острівцець на 10 добу експерименту. Забарвлення поліхромним барвником. Зб.: ок. 10, об. 100 (масляна імерсія).

При морфологічному та морфометричному дослідженні встановлено, що достовірне збільшення загальної кількості клітин еритробластного паростка починалось з 1-ї доби у порівнянні з інтактною групою тварин ($p < 0,05$), цей показник продовжував збільшуватись на 2-у і 7-у доби спостереження.

На ранніх етапах експерименту відбувалась перестройка кісткової та хрящової тканини, які формували кровотворне мікрооточення червоного кісткового мозку. Відносна площа остеобластичного кісткового мозку в стегновій кістці становила 8,79±0,33 %, тоді як червоного 34,68±0,59 %. Структурно-функціональна незавершеність кровотвор-

них компонентів проявлялась значним переважанням залишків хрящової та фіброзної тканин, що проявлялась уповільненням процесів перетворення остеобластичного кісткового мозку в червоний.

5. Висновки. 1. Проведені експериментальні дослідження підтверджують той факт, що морфофункціональний стан червоного кісткового мозку визначається кількісним і якісним взаємовідношенням паренхіматозних і стромальних компонентів.

2. В кількісному складі відмічалось збільшення еритроцитів різного ступеня зрілості з переважанням оксифільних нормобластів. Дані зміни свідчать про здатність кріоконсервованої плаценти

прискорювати реалізацію запального процесу. Зміни в клітинному складі острівця носять фазний характер, що пов'язано з активацією еритропоезу та виходом клітин в периферійну кров.

3. Судинне мікрооточення, на ранніх термінах спостереження, реагувало по різному. Виявлялись спастичні або дилатаційні явища.

6. Перспективи подальших досліджень. В подальшій роботі планується встановити вуглеводну специфічність структурних компонентів червоного кісткового мозку до панелі лектинів з подальшим порівняльним аналізом складу їх вуглеводних залишків.

Список літератури

1. Гаврилов О. К. Клетки костного мозга и периферической крови. М.: Медицина, 2005.
2. Горальський Л. П. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи досліджень у нормі та при патології. Житомир: Полісся, 2011.
3. Грищенко В. И., Юрченко Т.Н. Плацента: криоконсервирование, структура, свойства и перспективы клинического применения. Х.: СПД ФЛ Бровин А.В. 2011.
4. Білаш С.М. Характеристика метричних показників структурних елементів кардіальних залоз шлунку інтактних щурів, при гострому гастриті,

введенні препарату «Платекс-плацентарний» та їх поєднаною дією / Вісник проблем біології і медицини // 2013. – Т.2 (95), Вип.3. – С.153-155.

5. Білаш С.М. Вплив кріоконсервованої плаценти на морфофункціональний стан екзокриноцитів воротарних залоз шлунка при запальних процесах / Вісник проблем біології і медицини // 2013. – Т.2 (99), Вип.1 С. 224-227.

6. Багрій М. М., Попадинець О. Г., Грищук М. І. Методики морфологічних досліджень. Вінниця : Нова книга, 2016.

7. Погожих Д. Н., Розанова Е.Д., Нардид О. А. Изменение свойств водно-солевых экстрактов плаценты человека в процессе низкотемпературного ранения / Проблемы криобиологии // 2008. – Т.18, №1.-С.22–26.

8. Спосіб забарвлення набіттонких зрізів. Декл. патент на корисну модель №75669 № и 201206261, заявл. 24.05.2012 опубл. 10.12.2012, бюл. № 23. Шепітько В.І., Єрошенко Г.А., Якушко О.В., Вільхова О.В.

9. Serikov V., Hounshell C., Larkin S. Human term placenta as a source of hematopoietic cells / Experimental biology and medicine // 2009. – Vol. 234 (7). – P. 813–823.

PECULIARITIES OF CLINICAL DESIGN OF NEURASTHENIA WITH COMORBID ADDICTIVE DISORDERS

Denysenko M.M.

"INPN NAMS of Ukraine" S.I., Kharkiv

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ НЕВРАСТЕНІЇ З КОМОРБІДНИМИ АДИКТИВНИМИ РОЗЛАДАМИ

Денисенко М.М.

ДУ «ІНПН НАМН України», м. Харків

Abstract

The paper analyzes the features of formation, course, psychopathological symptoms and specificity of the syndrome structure of neurasthenia with addictive disorders. As characteristic signs of neurasthenia with addictions, a protracted type of formation of a neurotic disorder, the presence of emotionally-isolated psychotraumatic factors, the severity of somato-vegetative manifestations and also the presence in the syndromal structure of somato-vegetative, dysphoric or depressive syndromes are identified. Frequency analysis of the isolated features was carried out and specific clinical and prognostic markers of the presence of the addictions in the structure of neurasthenia were outlined, the most informative of which was the presence of a protracted onset of the disease and dysphoric syndrome.

Анотація

В роботі проаналізовано особливості формування, перебігу, психопатологічної симптоматики та специфіки синдромальної структури неврастенії з адиктивними розладами. В якості характерних ознак неврастенії з адикціями виділено: затяжний тип формування невротичного розладу, наявність емоційно-ізоляційних психотравмуючих факторів, виразність сомато-вегетативних проявів а також представленість в синдромальній структурі сомато-вегетативного, дисфоричного або депресивного синдромів. Проведено частотний аналіз виділених ознак та окреслені конкретні клініко-прогностичні маркери наявності адикцій в структурі неврастенії, найбільш інформативними з яких є наявність затяжного початку хвороби та дисфоричного синдрому.

Keywords: neurasthenia, addictions, comorbidity, clinical-psychopathological signs

Ключові слова: неврастенія, адикції, коморбідність, клініко-психопатологічні ознаки